

Karlstad Sn, Vr

BESLUT

DATUM
2001-10-22

BETECKNING
312-2803-2001

ERT DATUM

ER BETECKNING

2001-02-02 beslöt KML

h.c / h.c

Kopia till

Kyrkorådet i Västerstrands församling
Box 2137
650 02 Karlstad

Skydd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. för Västerstrands kyrka, Karlstad, Karlstads stift, Värmland.

Just/samråd

Beslut

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar med stöd av 4 kap. 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprövning skall tillämpas på Västerstrands kyrka med därtill hörande klocktorn och kyrkotomt. Bestämmelserna i 4 kap. 3 § skall dock inte tillämpas på interiöra ändringar i församlingslokalerna.

Bakgrund

Alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader uppförda t.o.m. 1939 är skyddade enligt 4 kap. KML. Enligt 4 och 14 §§ i detta kapitel kan RAÄ besluta att även kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser tillkomna 1940 och senare, som är märkliga på grund av sitt kulturhistoriska värde skall skyddas. Av förarbetena till lagen framgår att begreppet *kulturhistoriskt värde* också innefattar *konstnärligt värde* och att även kyrkor som är yngre än ca 20 år kan skyddas.

År 1990 fattade RAÄ beslut om skydd för ett urval kyrkor byggda 1940 och senare, sammanlagt 83 kyrkor. 1996 beslutades om skydd för ett urval av begravningsplatser med kapellkrematorier eller begravningskapell, sammanlagt 22 anläggningar.

Urvalet behöver ses över med jämna mellanrum och RAÄ har nu beslutat att göra en utökning av urvalet av skyddsvärda kyrkor byggda 1940 och senare. Orsaken är dels att inventeringsunderlaget när det gäller de nya kyrkorna har förbättrats sedan det förra urvalstillfället och dels att ett flertal nya kyrkor har byggts.

Exp

Fyra kyrkor och en begravningsplats byggda 1940 eller senare i Karlstads stift har enligt beslut 1990 och 1996 skydd enligt KML och i det nu aktuella urvalet har RAÄ beslutat att ytterligare fem kyrkor i stiftet skall skyddas

Redogörelse för ärendets handläggning

Urvalet av skyddsvärda kyrkor som omfattar kyrkor byggda 1940 eller senare har skett i samråd med länsstyrelser, läns museer och Arkitekturmuseet. Vid urvalet har följande kriterier beaktats:

- Hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet
- Tidstypisk utformning
- Återspeglning av internationella arkitekturtrender
- Kyrkan som del i en miljö, t.ex. ett medvetet gestaltat förortscentrum
- Exempel på teologiskt och liturgiskt betingad gestaltning
- Verk av framstående arkitekter, även lokalt
- Konstnärligt betydande fast utsmyckning
- Intressanta och nydanande tekniska lösningar

Förslag till utökat urval av skyddsvärda kyrkor har remitterats till stiftsstyrelser och till berörda församlingar. Muntliga kontakter har tagits med de församlingar som inte yttrat sig eller som varit tveksamma till skyddet.

Karlstads stift har den 2 mars 2000 tillstyrkt att Västerstrands kyrka ska omfattas av skydd enligt KML.

Västerstrands församlings kyrkoråd har den 14 februari 2000 tillstyrkt att Västerstrands kyrka skyddas enligt 4 kap. KML.

Beskrivning av kyrkan

Västerstrands kyrka byggdes 1977 efter ritningar av arkitekten Janne Feldt.

Kyrkan ingår i en anläggning med lokaler för kyrklig verksamhet i en stadsdel i Karlstads västra delar. Anläggningen har låga fasader i gult tegel och flacka takfall. Klocktornet är fristående. Det kvadratiske kyrkorummet ligger i komplexets sydöstra hörn med altaret diagonalt placerat i ytterhörn. Kyrkorummet kan vidgas åt angränsande salar.

Korpartiet är högt med ljusfall från en pyramidformad taklanternin och från smala ljusslitsar i väggarna, vilka liksom exteriören är murade i gult tegel. Den textila altarprydnaden är skapad av Anna-Lisa Odelqvist Kruse.

Motiv för beslutet

Kyrkan är typisk för 1970-talets stora kyrkoanläggningar med flexibel planlösning för olika aktiviteter. Tidstypiskt är också överljuset, den genomarbetade materialbehandlingen och den sparsamma men effektfulla utsmyckningen. Anläggningen har hög arkitektonisk kvalitet.

RAÄ anser därför att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprovning bör tillämpas på Västerstrands kyrka, klocktorn och kyrkotomt. Detta innebär bl.a. att inga väsentliga ändringar får utföras utan tillstånd av länsstyrelsen. Interiöra ändringar i församlingslokalerna bör dock kunna ske utan tillståndsprovning. Innan sådana ändringar genomförs bör dock samråd ske med länsstyrelsen.

Beslut i detta ärende har fattats av överantikvarien Christina von Arbin efter föredragning av arkitekten Kerstin Alexandersson. Avdelningschefen Sven Göthe och avdelningsjuristen Bengt Green har deltagit i den slutliga handläggningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten. Hur man överklagar framgår av bilaga.

Christina von Arbin
Överantikvarie

Kerstin Alexandersson
Arkitekt

Bilaga:
Hur man överklagar

Kopia till:

Svenska kyrkan

Karlstads stift

Karlstads kyrkliga samfällighet

Länsstyrelsen

Länsmuseet

Karlstads kommun

Arkitekturmuseet